

**LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJOS
EKONOMIKOS POLITIKOS GRUPĖ**

PAŽYMA

**DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS ŽEMĖS ŪKIO, MAISTO ŪKIO IR KAIMO PLĖTROS
ĮSTATYMO NR. IX-987 4 STRAIPSNIO IR ĮSTATYMO PRIEDO PAKEITIMO ĮSTATYMO
PROJEKTO**

(TAP NR. 21-569(2); TAIS NR. 21-22340(3))

2021-06-29 Nr. NV-1543

Vilnius

1. Projekto rengėja – Žemės ūkio ministerija (ŽŪM).

2. Projekto tikslas – atsižvelgiant į Viešojo administravimo įstatymo nuostatas, įstatymu nustatyti kontrolės institucijai viešajai įstaigai „Ekoagros“ šiuo metu žemės ūkio ministro įsakymais pavestas vykdyti ir vykdomas sertifikavimo funkcijas.

3. Dabartinė situacija:

- Vyriausybės 2014 m. rugsėjo 3 d. nutarimu Nr. 856 pavesta ŽŪM įgyvendinti valstybės, kaip VŠĮ „Ekoagros“ savininkės, turtinės ir neturtinės teises ir pareigas. VŠĮ „Ekoagros“ įstatuose nurodytas tikslas „tenkinant viešuosius interesus, vykdyti ekologinės žemės ūkio ir maisto produktų bei pagal nacionalinę žemės ūkio ir maisto kokybės sistemą (toliau – NKP sistema) pagamintų produktų, jų auginimo, gamybos ir (ar) perdirbimo sertifikavimą bei pagalbinių medžiagų, skirtų ekologiinei gamybai, atitikties patvirtinimą“ visa apimtimi atitinka Projektu siūlomus suteikti įgaliojimus. Kitų valstybės ar savivaldybių įstaigų, kurioms galėtų būti suteikti šie įgaliojimai, šiuo metu nėra.

- Vadovaujantis Tarybos reglamento (EB) Nr. 834/2007 (toliau – *Ekologinės gamybos reglamentas*) nuostatomis, žemės ūkio ministro 2000 m. gruodžio 28 d. įsakymu Nr. 375 patvirtintomis Ekologinio žemės ūkio taisyklėmis pavesta kontrolės institucijai VŠĮ „Ekoagros“ vykdyti sertifikavimo įstaigos funkcijas ir jai suteiktas kodas LT-EKO-001.

- Vadovaujantis Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 1305/2013 (toliau – *Paramos kaimo plėtrai reglamentas*) nuostatomis, remiantis patvirtintomis Leidimo sertifikuoti pagal nacionalinę žemės ūkio ir maisto kokybės sistemą pagamintus produktus suteikimo taisyklėmis, žemės ūkio ministro 2008 m. rugpjūčio 27 d. įsakymu Nr. 3D-475 leidimas sertifikuoti pagal NKP sistemą pagamintus produktus nustatyta tvarka suteiktas VŠĮ „Ekoagros“, suteikiant kodą LT-NKP-001.

- Šių ES teisės aktų nuostatos buvo perkeltos pagal tuo metu galiojusias Viešojo administravimo įstatymo nuostatas. Nors šio įstatymo nuostata, kad viešosioms įstaigoms, kurių savininkė ar dalininkė yra valstybė ar savivaldybė, viešojo administravimo įgaliojimai gali būti suteikti tik įstatymais, galioja nuo 2013 m., tačiau tik nuo 2020-11-01 įsigaliojusioje Viešojo administravimo įstatymo redakcijoje apibrėžtas viešojo administravimo įgaliojimų suteikimo mastas.

- Remiantis Viešojo administravimo įstatymo 5 str. 2 dalies 2 punktu, viešosioms įstaigoms, kurių savininkė ar dalininkė yra valstybė ar savivaldybė, gali būti suteikiami įgaliojimai atlikti funkcijas tik šio įstatymo 6 str. 2, 3 ir 4 punktuose nustatytyse viešojo administravimo srityse, kai tokie įgaliojimai yra tiesiogiai susiję su viešosios įstaigos veiklos tikslais ir kai nėra valstybės ar savivaldybių institucijų ar įstaigų, kurioms šie įgaliojimai gali būti suteikti. Dėl šio teisinio apibrėžtumo atsirado poreikis VŠĮ „Ekoagros“ ministro įsakymais pavestas vykdyti funkcijas paskirti vykdyti įstatymu. Dabartinėje Žemės ūkio, maisto ūkio ir kaimo plėtros įstatymo redakcijoje VŠĮ „Ekoagros“ veikla nėra reglamentuota.

4. Projekto esmė – šiuo Projektu, kuris perkelia ir įgyvendina ES Ekologinės gamybos reglamento ir Paramos kaimo plėtrai reglamento nuostatas, siūloma:

- papildyti Įstatymo 4 straipsnį 6 dalimi – kontrolės institucijai VŠĮ „Ekoagros“, kurios savininkė yra valstybė, suteikti viešojo administravimo įgaliojimus, Įstatymu įtvirtinant vykdomas tikrinimo ir sertifikavimo funkcijas ekologinės gamybos bei NKP sistemos srityse;

- pakeisti Įstatymo priedą „įgyvendinami Europos Sąjungos teisės aktai“, papildant naujais punktais – nuorodomis į Ekologinės gamybos reglamentą ir į jį pakeisiantį nuo 2022 m. sausio 1 d. įsigaliosiantį Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2018/848 dėl ekologinės gamybos ir ekologiškų produktų ženklavimo, kuriuo panaikinamas Tarybos reglamentas (EB) Nr. 834/2007.

Projekto nauda ir įgyvendinimo kaštai:

- ŽŪM pažymi, kad priimtas Projektas turės teigiamą poveikį verslo sąlygoms, kadangi bus aiškiai įteisinti viešojo administravimo subjekto įgaliojimai, t. y. VŠĮ „Ekoagros“ jau vykdomos funkcijos tikrinimo ir sertifikavimo ekologinės gamybos bei NKP sistemos srityse. Numatomas teigiamas įgaliojimų suteikimo įtvirtinimo pagal galiojančio Viešojo administravimo įstatymo reikalavimus poveikis teisiniam tikrumui, keliančiam pasitikėjimą paskirtąja sertifikavimo įstaiga ir sudarančiam sąlygas stabilesnei verslo aplinkai. VŠĮ „Ekoagros“ šiuo metu vykdo šias funkcijas, todėl sertifikavimo ir tikrinimo sistema nesikeis;

- pažymėtina, kad Projektui įgyvendinti papildomų valstybės biudžeto lėšų nereikės.

5. Derinimas:

- ŽŪM pakartotinai teikia Projektą, patikslintą įvertinus Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės bei Ekonomikos politikos grupės pateiktas pastabas ir pasiūlymus;

- suderinta be pastabų su Ekonomikos ir inovacijų ministerija, Sveikatos apsaugos ministerija, Vidaus reikalų ministerija, Konkurencijos taryba, Nacionaline mokėjimo agentūra ir VĮ Žemės ūkio informacijos ir kaimo verslo centru. Suderinta darbo tvarka su VŠĮ „Ekoagros“ (pritarta be pastabų);

- Projekto derinimo pažymoje pažymima apie neatsižvelgtas Teisingumo ministerijos (TM), Žemės ūkio rūmų (ŽŪR) pastabas. ŽŪM teikimo lydraštyje pažymi apie 2021-06-15 organizuotą pasitarimą su TM ir ŽŪR siekiant aptarti neatsižvelgtas pastabas, po kurio:

- pažymima apie gautą TM patvirtinimą, kad ji priima Projekto derinimo pažymoje pateiktus paaiškinimus ir traktuoja Projektą kaip suderintą;
- lieka neatsižvelgta į ŽŪR nuomonę – nepritarimą Projektui, kuris motyvuojamas tuo, kad siūlomas teisinis reguliavimas suteikia išskirtines teises tikrinimo ir sertifikavimo funkcijas atlikti išskirtinai vienai nepriklausomai kontrolės institucijai („Ekoagros“), kurios atliekamos paslaugos/funkcijos neatitinka viešojo administravimo subjektui taikomų reikalavimų, kadangi nėra finansuojamos iš valstybės biudžeto asignavimų, o yra išimtinai komercinės ir tokiu būdu pažeidžia kitų potencialių paslaugų teikėjų, kurie atitinka NKP taisyklėse bei NKP pripažinimo taisyklėse nurodytus reikalavimus, iniciatyvos/veiklos teisę bei teisėtus lūkesčius, paneigia ūkio subjektų sąžiningos konkurencijos laisvę. Neatsižvelgdama į šią pastabą, ŽŪM savo poziciją argumentuoja galiojančiomis ES teisės aktais ir Viešojo administravimo įstatymo nuostatomis.

6. Atitikimas Vyriausybės programos nuostatoms – tiesiogiai neįgyvendina.

7. Dalykinio vertinimo išvada – nesant papildomų Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės pastabų, siūlytina Projektą svarstyti Vyriausybės posėdyje (B dalyje), prieš tai klausimą aptarus tarpinstituciniame pasitarime.

Ekonomikos politikos grupės patarėjas

Vaidas Talačka

Vaidas Talačka, tel. +37070663722, el. p. vaidas.talacka@lr.lt

